

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ, ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Кризові явища в економіці України, зниження ефективності діяльності підприємств, які застосовують стандартні підходи до управління, призводить до пошуку новітніх підходів до управління підприємствами.

На думку науковців загострення економічного становища України активізує важливість запровадження проектного менеджменту на кожному підприємстві. Але спектр впровадження методології проектного управління в Україні, нажаль, не відповідають потребам суспільства. В Україні про методи проектного управління стали говорити значно пізніше, ніж, наприклад, в США чи країнах Західної Європи, однак тематика впровадження проектного менеджменту, незважаючи на затребуваність, поки порівняно молода в усьому світі. Українські компанії ще не встигли накопичити достатнього досвіду, щоб усвідомити гостру необхідність економії ресурсів. Багато з них працюють на внутрішньому ринку, що не сприяє подальшому розвитку. Той рівень якості, цін на продукти і послуги, які пропонують вітчизняні підприємства, в цілому, влаштовує місцевих споживачів. Тому ті українські компанії, які ще не вийшли на міжнародний рівень, мало піклуються про свою конкурентоспроможність на ринку.

Підприємства, які все ж таки прийняли рішення щодо впровадження проектного менеджменту, з одного боку стикаються з внутрішньою протидією, пов'язаною з небажанням персоналу змінювати стиль роботи), а з іншого боку з необхідністю планувати вкладання чималих коштів на тривалий період для автоматизації засобів управління проектами. Тому, впровадження проектного підходу до управління підприємствами зумовлює зменшення ступеню ризику діяльності підприємства, та показує рівень зрілості компанії і рівень управлінської культури.

Питання проектного менеджменту та автоматизації проектної діяльності в сучасних українських компаніях сьогодні дуже актуальні. Розробка WBS, OBS та CBS – структур так як невід'ємних елементів управління проектом і готових рішень для проектних компаній, можемо з упевненістю стверджувати, що попит на методи проектного підходу в компаніях є. Керівництво проектних компаній розуміє, що автоматизація проектної діяльності дозволить компанії створити фундамент для інтенсивного розвитку в умовах існуючого і прогнозованого конкурентного середовища. Рішення прийняті на основі проектного підходу дозволяють забезпечити прозорість процесів управління проектами та компанією в цілому і організувати єдине інформаційне середовище управління. Саме проектний менеджмент і автоматизація - це методологія оптимізації витрат. І при невеликих первинних вкладеннях на впровадження цієї методології досить швидко зекономити до 40% всіх ресурсів, які раніше були прямими витратами компанії.

Незважаючи на тривалі дослідження у сфері адаптації проектного підходу до управління підприємствами та його поширення у світовій практиці, у вітчизняній економіці проектний підхід до управління підприємствами не набув значного поширення. Основними причинами варто визнати недостатнє розуміння сутності категорії «проект».

Існує багато підходів до розуміння сутності поняття проект, які варіюються від розуміння його як одноразового комплексу дій, направлених на досягнення певної мети до розуміння проекту як підприємства в цілому. В рамках даного дослідження пропонується розглядати проект, як певний процес для досягнення конкретних цілей і вирішення конкретного бізнес-завдання, без використання якого на сьогоднішній день не можливо розвиватись підприємству у сучасному економічному середовищі. Саме проектні системи створюють інноваційні передумови розвитку організації, сприяють трансформації як бізнесу в цілому, так і управлінської діяльності, зокрема.

Власне управління проектами (Project Management) – це діяльність, спрямована на досягнення поставлених завдань, реалізацію певних планів, використовуючи наявні ресурси - час, капітал, людей, шляхом застосування сучасних методів, техніки і технологій.

В управлінні підприємствами проектний підхід трактують як особливу форму управління, що дозволяє підприємству сконцентрувати увагу та ресурси на виконанні визначеного комплексу задач при певних обмеженнях, таких як час, ресурси, бюджет [1]. Для порівняння, в управлінні підприємствами окрім проектного підходу використовують й інші підходи. Їхній перелік та короткі характеристики подано в табл. 1.

Однак, кожен із вищенаведених підходів до управління підприємством окремо функціонувати не може, тобто ці підходи взаємозв'язані. А проектний підхід власне дає можливість об'єднати більшість із цих підходів в один.

Підходи до управління підприємствами

Підхід	Пояснення
Системний підхід	Це методологія дослідження об'єктів як систем.
Процесний підхід	Підхід до організації та аналізу діяльності компанії, заснований на виділенні і розгляді її бізнес-процесів, кожен з яких протікає у взаємозв'язку з іншими бізнес-процесами компанії або зовнішнім середовищем.
Функціональний підхід	Підхід, коли діяльність підприємства представлена як набір функцій, які розподіляються серед підрозділів, де їх виконують конкретні співробітники.
Ситуаційний підхід	Підхід направлений на розвиток ситуаційного мислення, цей підхід найчастіше використовують поза стандартних ситуаціях, в ситуаціях невизначеності і ризику.
Поведінковий підхід	Основною метою цього підходу є підвищення ефективності фірми за рахунок підвищення ролі людських ресурсів.
Програмно-цільовий підхід	Грунтується на чіткому визначенні цілей організації та розроблення програм по оптимальному досягненню цих цілей з урахуванням ресурсів, необхідних для реалізації програм.
Прогнозний підхід	Управління здійснюється у вигляді складного процесу, який дає можливість визначити перспективи розвитку та процвітання підприємства в майбутньому.

Основними перевагами проектного підходу є:

- підвищення якості та ефективності роботи співробітників за рахунок продуктивних методів управління проектами та результативності контролю персоналу;
- передбачуваність термінів і результатів робіт, оскільки у проекті є план і графік його виконання;
- можливість швидкого коректування цілей і завдань, і, відповідно, при необхідності тактики проекту;
- можливість швидкого підключення новачків і партнерів до проекту;
- оптимізація термінів вирішення завдань;
- підвищення ефективності взаємодії учасників проекту.

Проте, застосування проектного підходу на сучасних підприємствах в нашій державі стикається з рядом проблем, що зумовлюють досить низький рівень успішності проектів. Серед них можна виділити:

- відсутність належного теоретико-методологічного підґрунтя управління проектами з урахуванням їх специфічних ознак, спрямування;
- недостатній рівень методичного забезпечення впровадження концепції проектного менеджменту у процесі реалізації стратегічних змін;
- низький рівень організаційної та управлінської культури, і, в значній мірі, слабка стратегічна орієнтація менеджменту в переважній більшості сучасних підприємницьких структур.

Найбільш поширеними помилками при плануванні і реалізації проектів розвитку підприємств, що мають бути спрямовані на досягнення стратегічних цілей з використанням підходів стратегічного менеджменту є:

- відсутність чіткого взаємозв'язку між стратегічними цілями підприємств та розробленими і впроваджуваними проектами;
- не достатньо чіткі та зрозумілі як для менеджменту так і для виконавців цілі проектів;
- надання недостатньої уваги використанню підходів проектного менеджменту в управлінні поточною і стратегічною діяльністю підприємств;
- формалізація використання підходів проектного менеджменту;
- занадто оптимістичні оцінки строків реалізації проектів та необхідного ресурсного забезпечення.
- відсутність ефективної комунікації та інформування персоналу підприємства стосовно сутності, цілей та ролі виконуваних проектів в діяльності підприємства;

Для розвитку сильного проектного менеджменту в Україні, безумовно, повинно бути усвідомлене розуміння необхідності в проектному підході і зрілість керівників підприємств до зміни установлених бізнес-процесів і пошук додаткових коштів для автоматизації проектною діяльності.

Отже, розробка та впровадження проектних підходів на сьогоднішній день посідає вагомe місце у процесі управління підприємством та дозволяє вирішити багато економічних і управлінських проблем.

Список використаної літератури:

1. Павлова С.І. Проектно-орієнтовані організації як розвиток методів управління підприємством // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2016. - №4(78). – С. 170 – 177.